



Samen Doorontwikkelen Jeugdhulp en Wmo-begeleiding

Update 3a - bevindingen fase 2

Jeugdhulp

Bevindingen fase 2: Verdiepen en vertalen

Aanbieders, partners en gemeenten zeggen **JA** tegen:

- De **Regiovisie Jeugdhulp**
- De **transformatiedoelen** voor jeugdhulp

De transformatiedoelen vertalen naar de praktijk

Sessie
18
februari

De verdiepende gesprekken met Jeugdhulpaanbieders en partners uit het voorliggend veld op 18 februari 2021 geven inzicht in (innovatieve) ideeën om de regiovisie en transformatiedoelen in de praktijk te brengen. Zij bespraken deze thema's:

- ▶ **Normaliseren en de-medicaliseren**
- ▶ **Perspectief / Toekomstgericht werken (16-23)**
- ▶ **Hulp dicht bij huis**
- ▶ **Voorzieningenniveau**
- ▶ **Eigenaarschap en regie/ houding en gedrag**
- ▶ **Ontschot werken**

De deelnemers hebben in zes deelsessies één thema uitgewerkt aan de hand van deze vragen:

- Wat bedoelen we ermee?
- Wat hebben we, wat willen we behouden, wat kan beter?
- Wat willen we ontwikkelen?
- Wat moet je als samenwerkingspartner doen?

Bijlage over Jeugdhulp

Deze projectupdate is een bijlage bij **Projectupdate 3**. In deze bijlage staat wat de werkgroep Jeugdhulp inhoudelijk wijzer is geworden van fase 2 in het proces: Verdiepen en Vertalen. In projectupdate 3 is een algemeen projectoverzicht te vinden van de actuele stand van zaken, de routekaart met volgende stappen en de bijdrage van de werkgroep Sociale Teams aan het project.

Lees het [complete gespreksverslag](#).

Of lees een selectie van de belangrijkste punten in deze bijlage.

Belangrijkste punten per thema

▶ Normaliseren en de-medicaliseren

Wat bedoelen we ermee?

- Ga uit van wat een gezin zelf normaal vindt. (Tenzij dat onverantwoord zou zijn.)
- Vind eerst de vraag achter de vraag. Start niet met labelen.
- Alles is een fase. Soms hoort gedrag gewoon bij een fase of een situatie.
- Maak het niet groter dan het is.
- Stop op tijd met ondersteunen en behandelen.
- Maak gebruik van eigen kracht en het eigen netwerk, hou de oplossing zo dichtbij en 'normaal' mogelijk.

Uitdaging

De balans vinden tussen inwoners serieus nemen waar dat moet en een situatie relativeren waar dat kan.

Inzichten en ideeën

- Elkaar kennen, ontmoeten en het onderwerp blijven bespreken.
- Eén verzamelplek voor (mensen met) kennis.
- Regels en procedures die samenwerking en normaliseren stimuleren.
- Samenwerken in integrale teams. Denk bijvoorbeeld aan een team (binnen een gezondheidscentrum) dat opschalen naar bijvoorbeeld specialistische GGZ kan voorkomen. Of aan een andere samenstelling: een wijkteam met juist meer specialisten (Sociale Teams samen met aanbieders en voorliggend veld).
- Normaliseren in de toegang. Hoogspecialistische jeugdhulp is niet altijd perse noodzakelijk. Praktische hulp (het helpen invullen van formulieren) kan bijvoorbeeld problematiek voorkomen.
 - Wat is goed en wat is goed genoeg?
 - Wat kan formeel en wat kan informeel?
 - Een praktijkvoorbeeld: laat organisaties zoals buurtwerk meegaan naar behandelingen.
- Kijk naar andere oplossingen: specialistische GGZ heeft een wachtlijst, speltherapie bijvoorbeeld niet.



Samen Doorontwikkelen Jeugdhulp en Wmo-begeleiding

Update 3a - bevindingen fase 2

Jeugdhulp

► Voorzieningsniveau

Wat bedoelen we ermee

- De beschikbare ondersteuning en hulp bij vragen over opgroeien.
- Van huisarts en informele hulp tot gezinscoach en specialistische ggz.

Inzichten en ideeën

- Laat zwaardere casuïstiek over aan de hiervoor gecontracteerde **aanbieders**.
- Wees **zuinig met uithuisplaatsingen**.
- Wat is ons antwoord op **meer en heftiger (systeem)problematiek** rondom en als gevolg van **complexe scheidingen**?
- Kunnen we het **aantal verwijzers verminderen** (SAVE/ Sociaal Team/ school) dat betrokken is bij de zorg rondom gezinnen?
- Durf (in geval van autisme) **gericht per levensfase begeleiding aan te bieden** via een ervaringsdeskundige (ouder of jongere) in plaats van voortdurende individuele begeleiding. Bijvoorbeeld via 'Handje Helpen'.
- **Met een kleine groep aanbieders het regionale jeugdhulp-landschap inrichten**. Gezien het grote aantal aanbieders is er geen urgentiebesef om wachtlijsten weg te werken.

► Perspectiefgericht en Toekomstgericht werken (16-23)

Wat bedoelen we ermee

- Jongeren die Jeugdhulp krijgen goed en op tijd voorbereiden op het leven met nieuwe verantwoordelijkheden en omstandigheden na hun 18e verjaardag.
- Domeinoverstijgend: Netwerk - Werk – Welzijn – Wonen – Inkomen – Zelfstandig worden – Hulpverleners - Leven.
- Jeugdigen bepalen (voor zover ze willen en dat mogelijk is) het perspectief op de toekomst.
- Doel van de hulpverlening is de autonomie van de jeugdige (verder) versterken.

Uitdaging

Schrijvende situaties ontstaan wanneer jeugdigen met jeugdhulp na hun 18e een eigen bijdrage moeten betalen (dit is een extra drempel om over te stappen naar Wmo-ondersteuning). Of wanneer ze weg moeten uit een vertrouwde woongroep, omdat ze te oud zijn voor voorzieningen die onder Jeugdhulp vallen.

Inzichten en ideeën

- ROEL (Regionaal Omdenk en Expertiseteam Lekstroom) behouden en doorontwikkelen.
- Samenwerken met jongeren. Eén coach tijdens het hele traject. Minder hulpverleners betrekken en liefst één regisseur.
- Investeren in verlengde jeugdwettrajecten (beoordelingskader biedt ruimte). Altijd goed beargumenteerd en met resultaat voor ogen inzetten.

- Focus op onderwijs, stage, dagbesteding.
- Pleegzorg inrichten voor deze leeftijdsgroep?
- Kunnen we jongeren ruimte bieden om te experimenteren, fouten te maken en daarvan te leren?
- De verbinding behouden met het gezin/familie/informele netwerk. (Hoe doen wij dit bij een uithuisplaatsing?)
- Samenwerking stimuleren. Ook tussen ambulante hulpverlening en verblijf? Hoe doe je dat praktisch?
- Overleg met alle partijen op inhoud en proces, zodat je al doende kunt leren en bijstellen.
- Datagedreven reflecteren op wijkniveau en benutten van basisvoorzieningen. Als data aangeven dat een vraag veel voorkomt in een wijk, kun je daar – samen met het voorliggend veld en aanbieders – een antwoord op ontwikkelen.



Samen Doorontwikkelen Jeugdhulp en Wmo-begeleiding

Update 3a - bevindingen fase 2

Jeugdhulp

► Hulp dichterbij huis

Wat bedoelen we ermee

- Toegankelijke hulp (ook in de vorm van online betrouwbare en goed vindbare informatie)
- Hulp in/direct aansluitend op het gezin/systeem
- Samenwerking tussen partners
- Dichtbij in afstand
- Een vertrouwd gevoel
- Zo thuis mogelijk (uithuisplaatsing voorkomen/opvang in gezinsvormen).

Inzichten en ideeën

- Durven en kunnen doen wat nodig is (samenwerken vanuit vertrouwen, expertise uitwisselen).
- Denken vanuit *hulp die het best helpt* voor het kind en gezin. Niet denken vanuit aanbod/producten.
- Wijkteams anders inzetten. Directe ondersteuning bieden in het gezin, gezin aan de hand nemen, helpen regie te voeren en een vast aanspreekpunt bieden, juist als er meerdere hulpverleners betrokken zijn of als die wisselen.
- Hoe kunnen we voorkomen (preventie) dat zoveel verschillende hulpverleners ingezet worden in een gezin?
- Hulp die meebeweegt met een gezin; gemakkelijk (weer) in te zetten bij moeilijke momenten.
- Divers aanbod, passend bij specifieke behoeften, zoals laaggeletterdheid.
- Hou de ouders betrokken, ook als het kind als wat ouder is.
- Huisartsen die niet zonder tussenkomst sociaal team naar jeugdzorg (anders dan jGGZ) mogen verwijzen, anders wordt het niet betaald. Daarmee zet je ouders/kind niet centraal. Verwijzing huisarts moet voldoende zijn om door Sociaal Team te indiceren.

► Eigenaarschap en regie/houding en gedrag

Wat bedoelen we ermee

- De jeugdige/ het gezin is eigenaar van de vraag of het probleem en van de oplossing. Vanuit Jeugdhulp dat eigenaarschap ondersteunen.
- Vanuit Jeugdhulp is er een eigenaar van de oplossing. Die is verantwoordelijk, ook als hij de oplossing zelf niet (meer) uitvoert.

Inzichten en ideeën

- Samenwerking tussen Passend Onderwijs en Jeugdhulp verbeteren. Meer ruimte vinden om efficiënt en effectief de juiste ondersteuning te organiseren bij de onderwijsbehoefte van een kind.
- Eigenaarschap en regie bij de jeugdige/het gezin stimuleren. Hulp van het eigen netwerk is vaak cruciaal: het (weer) opbouwen van een netwerk of het netwerk inzetten nadrukkelijk stimuleren.
- Spreek met de jeugdige en het gezin af wie waarvoor verantwoordelijk is. Maak samen een plan met een goed overzicht van alle hulp die wordt ingezet (ook hulp die de ouders zelf geregeld hebben of hulp die voor de ouders wordt ingezet). Zorg dat dit plan gedeeld mag worden met alle betrokken hulpverleners.

► Ontschot werken

Wat bedoelen we ermee

- Verschillende financieringsstromen vormen geen barrière
- Kunnen doen wat nodig is
- Integraal samenwerken
- Werken in clusters in plaats van in losse diensten

Inzichten en ideeën

- Aandachtsgebieden hebben verschillende financieringsstromen. Dat maakt het combineren van oplossingen uit verschillende aandachtsgebieden, vaak bij complexe situaties, lastig. Vierkant-financiering of trajectfinanciering kunnen dit probleem oplossen.
- Samenwerking tussen verschillende aandachtsgebieden zoals jeugd, onderwijs, verschillende organisaties, formeel en informeel. Ken elkaars aanbod en expertise.
- Een uniforme werkwijze van de wijkteams in de regio de Lekstroom is gewenst. Dan is voor elke organisatie helder hoe je met elke gemeente samenwerkt.
- Zet het kind op één. Werk samen met zorgverzekeraars om de *hulp* te kunnen bieden *die het best helpt*. Bijvoorbeeld: Jeugdhulp onder schooltijd realiseren en vergoeden.
- Minder en strakke productcodes.
- Bij complexe casussen is het lastig verschillende organisaties op één lijn te krijgen. Hulp wordt bekeken vanuit indicaties en financieringsstromen in plaats van de behoefte van de jeugdige/het gezin.
- Duidelijk hebben wat ieders rol is, bijvoorbeeld bij gedwongen kader en de samenwerking met andere organisaties.